

РОЛЬ ОСОБИСТОСТІ ВИКОНАВЦЯ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТРАДИЦІЙНОГО ПІСЕННОГО РЕПЕРТУАРУ (НА ПРИКЛАДІ ЄВДОКІЇ ІВАНІВНИ КРАВЧЕНКО)

Процес функціонування пісенної традиції у часі пов'язаний з рядом факторів суб'єктивного характеру, серед яких важливу роль відіграє творча особистість виконавця. Аналіз особливостей процесу передачі та сприйняття традиційного твору сучасними виконавцями, вивчення типових обставин побутування пісенного твору та аналіз певних комунікативних ситуацій, у яких відбувається творче спілкування між виконавцем та аудиторією, сприяють кращому розумінню загального стану та перспектив розвитку пісенної традиції в наші дні.

Перші спроби дослідження виконавства на емпіричному досвіді виникли ще на початку ХХ століття й активно розвивалися, починаючи з другої половини ХХ століття (Г.Астахова, В.Гацак, Б.Путилов, К.Чистов та інші). На жаль, у вітчизняній фольклористиці недостатньо досліджена проблема виконавства і виконавця як суб'єкта творчості. «Жіночий ряд» яскравих фольклорних носіїв та виконавців початку та середини ХХ ст. представлений повними науковими працями про Лесю Українку, Явдоху Зуїху, Настю Присяжнюк, пізніше – Катерину Куйбіду та Параску Павлюк. Про «звичайних» народних співачок можна знайти невелику кількість коротеньких творчих характеристик, згадок, бібліографічних довідок (Ганну Єремійчук і Килину Дутчак (Буковина), Горпину Черномазову та Софію Бакитько (Полтавщина).

Тема дослідження творчості автентичного співака є особливо актуальною, тому мета роботи – простежити процес «професіоналізації» народного виконавця та з'ясувати його вплив на формування та збереження народнопісенного репертуару (на прикладі виконавиці Кравченко Євдокії Іванівни з с. Термахівка Іванківського району Київської області).

Серед записаних нами пісень, переважають твори, провідною темою яких є кохання. Серед них жанрово виділяємо пісні про кохання, пісні про родинне життя, балади та особливо – жорстокі романси. Вважаємо, що така «любов» до даної теми зумовлена біографічним контекстом, який виступає одним з провідних чинників формування репертуару.

Євдокія Іванівна потрапила під «хвилю» професіоналізації, мова йде про поступову соціальну зміну виконавця – про набуття ним формальних атрибутів спеціалізованого і високостатусного виду занять, тобто «професії».

Приклад Євдокії Іванівни переконує нас в тому, що народний спів – явище самобутнє, основні риси якого головним чином залежать від індивідуальності виконавця, регіональних характеристик, соціального та культурного контексту.

Науковий керівник: Хоменко Н.М., канд. філол. наук